

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolvasó szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Napóvárad) P. M. Viteazul Nadvolactér) 4 Telefon: 380

Ara 1 lej

IV. évfolyam 67. sz.

1935. MÁRCIUS 8.

Péntek

Március 27-en választanak Magyarországon

**Feloszlatták a képviselőházat, amiért az ellenzék támadja Gömböst
Bethlen István gróf kilépett az egységespártból
és hűveivel új pártot alakít**

Budapest, március 6.

A magyar parlament tegnap délután ült össze és az ülésen Almásy László házelnök felolvasta a kormány lemondásáról és az új kormány megalakulásáról szóló kormányzói kéziratot. Ezután Gömbös miniszterelnök bejelentette, hogy

legfelsőbb kézirat vár felolvasásra. Almásy házelnök felolvassa a kéziratot, amely a képviselőház feloszlásáról szól

és egyben az új választások határidejét március 27-re tűzi ki.

A házfeloszlásról szóló határozat váratlanul érte a képviselők legnagyobb részét és az ellenzéki padokban heves lármát kelt. A szociáldemokraták Gömbös felé kiabálnak: Megszépte adottságait!

Végül is Almásy házelnök bezárta az ülést és az ülőszakot.

az ország ellenségeivel. Mi új magyar gondolatokért akarunk teremteni és meg akarjuk szabadítani az országot a béklyótól.

Ebben az országban

sokat kell javítani, mert nagy hibák vannak. En az a nemzetet nem tartom szabadnak befelé. Itt a tehetségek lemaradnak és a tehetségtelenség gyakran érvényesül.

Az erkölcsi és társadalmi életet is meg kell tisztítani, mert a magyar szellemi élet bizonyos vonatkozásokban beteges gondolkodású.

Vissza kell térni a magyar patriárhális élethez, amikor ur és paraszt nagy családokat alkottak. Aki őszintén és jellemesen hisz az álljon mellém, aki gyenge az pusztuljon.

Gömbös Gyula után még Kozma Miklós belügyminiszter és Bornemissza kereskedelmi ügyi miniszter szóltak fel.

Gróf Bethlen István levélben jelenti be a pártból való kilépését

Budapest, március 6.

Bethlen István gróf és a köré csoportosult képviselők értekezletre ültek össze. Bethlent és hűveit láthatólag kinosan érintette a ház feloszlása. Hamarosan híre futott, hogy

Bethlen István és vele mintegy negyven képviselő kilép a kormánypártból és új pártot alapítanak.

A ma reggel megjelent lapok ezt már mint befejezett tényt közlik. A Nemzeti Újság azt írja, hogy

az új párt neve alkotmány párt lesz és alakuló ülését ma délután tartja meg.

Bethlen és hűvei már az új párttal indulnak a választási harcra.

A gyűléstől alom egyébként Magyarországon mindaddig érvényben marad, amíg a választásokat ki nem írják.

Gróf Bethlen István volt miniszterelnök kilépését levél formájában Sztranyavszky Sándornak, a párt országos elnökének jelentette be. A levél így hangzik: "Nagyméltósága Elnök Ur. Miután a tegnapi nap eseményei folytán, a Gömbös miniszterelnök ur és köztem létrejött megállapodás felbontnak tekinthető és így olyan politikai irány van kifejlődőben, melyet nem tudok támogatni, tisztelettel kérem az egységes pártból való kilépésem tudomásul venni. Teljes tisztelettel Gróf Bethlen István."

Budapest, március 6.

A nemzeti egység pártja tegnap nagy bankettet rendezett, melyen Gömbös Gyula miniszterelnök fontos jelentéseket tett.

— Mi olyan nemzedék vagyunk — mondotta többek közt, amely végigszenvetde a háborút, a forradalmat és az ellenforradalmat

mat és most pedig itt van. Mi most egy harc elős-éjén állunk és erre a harcra fel kell készülni. Vártam ezt a harcot, mert tudtam, hogy elkövetkezik az idő, amikor a hirdetőt eszmék szembe találják magukat

Törökország mozgósít a görög forradalom miatt

Sza'oni felé vonulnak a zendülők. -- Franciaország aggódik a görög földön élő alattvalók életéért

Athén, március 6.

A görög kormány hivatalos jelentést adott ki a forradalomról, melyben hangsúlyozza, hogy a felkelők csak Kréta szigét tartják megszállva, az ország többi részében pedig az államhatalom ura a helyzetnek, sőt biztosra veszik, hogy csütörtök estig végleg leverik a forradalmat.

Ezzel szemben erősen tartja magát a hír, hogy a lázadók teljes erővel Szaloniki ellen vonulnak és ha a városi sereg sikertelenül hajtja ki a keríteni, úgy a harc el is dőlt a forradalmárok javára.

Ez pedig annál is könnyebben megtörténhet mert a szaloniki hegyorség tisztjeinek nagy része a forradalmárokkal szimpatizál.

A Görögországból érkező és egyre erősödő hírek hatása alatt

Törökországban mozgósították a görög határ mentén táborozó ötödik hadszálat.

Pietri francia tengerészeti miniszter parancsot adott a "Verdun" francia torpedócsónaknak, hogy siessen a görög partokra, hogy a Görögországban élő franciák életét biztosítsa.

Zalau helyett Simleul-Silvaniei lesz Salajmegye székhelye

Zalau, március 6.

Salajmegye törvényhatósági bizottsága tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy kéri fogja a megyeszékhelynek Zalauról Simleul-Silvanieire való áthelyezését. Ezzen prefektus a határozat értelmében ma reggel Bucurestibe utazott, hogy a formáliságokat elintéztse. A hír Zalau nagy megdöbbenést keltett. Simleul-Silvaniein pedig érthető örömet okozott.

A 300 nyereményes tombola 13. száma

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a 300 nyere-
ményes tombolán

1935 február 24 - március 26.

A NAP

Örültek tarsangja

Az egyik ideérkező budapesti lapban olvastuk, hogy hétfőn este a lipótmézei elmekórházban nagy farsangi mulatságot rendeztek — az elmebetegek szórakoztatására. Délután öt órakor az intézet csendesebb betegeit felvezették az elmegyógyintézet nagy színháztermébe, ahol az ápolók felügyelete alatt elhelyezkedtek. Az egyik köruti kabaré művészei szórakoztatták a "közönséget", tréfáikkal, majd vacsora következett, este 9 órakor pedig kezdetét vette a — tánc. Nagy demokráciában esélyi ruhás hölgyek és urak táncoltak egyszerűbb iparos embe-
rekkel vagy parasztruhás lányokkal, de azért mindenki jól érezte magát. (No, persze. Hiszen az örültek tudják legjobban, hogy nem a ruha teszi az embert. Akárhány akad közöttük, aki a kényszerzubbonyban is császárnak, sőt istennek kéri magát.) Mintha nem is a zárt intézetben, hanem valamelyik előke-bálteremben rendezték volna — folytatja tudósítását a lap — olyan szertartásosan folyt le a bál, é: csak a táncoló párok néhány groteszk mozdulata vagy beszéde árulta el hogy ez az örültek farsangja.

Eddig a tudósítás, amelynek utolsó mondatával sehogysem vagyunk kibékülve. Elhiszük ugyanis, hogy a bál éppen úgy zajlott le, mint minden más "rendes" bál, elfogadjuk, hogy jó volt a hangulat éppen úgy, mint más bálakon — hiszen ma csak az örültek tudnak jól mulatni — de kételkedünk abban, hogy a lipótmézei farsangolók groteszk mozdulatai vagy beszédük valóban elárulta volna a be nem avatott előtt, hogy voltaképpen kik is mulatnak a nagy sárga házban. Azok a bizonyos groteszk mozdulatok, amelyeket a cikkíró az örültségnek tud be, épen úgy észrevehetők a "normális" bálaknál is, a mai modern táncok bővelkednek az ilyen örültséges emlékeztető mozdulatokban. Csak hát amit szabad Jura-
ternek... Ha valamelyik bálteremben látja a tudósító ugyanezeket a mozdulatokat, megállapítja, hogy a párok gracióz mozdulatokkal lejtettek végig a parketten és egész este azt nézi, hogy kinek a mozdulatai voltak a legkülönösebb, hogy azután tudósításába beírassa: legszebben táncolt az X-Y pár.

Ami pedig a táncoló párok beszélgetését illeti? Bátran állítjuk, hogy a bál riporter itt is tévedett, bár nem voltunk je:en a lipótmézei farsangon. Jelen voltunk azonban egyiket "normális" bál-on és végighallgattuk azokat a beszélgetéseket, amelyek egyes táncoló párok között lefolytak. Anélkül, hogy tudtuk, anélkül, hogy sejtetük volna, így Lipótméz-on is farsangot rendeznek, az volt az érzésünk, hogy a "normális" bálak nagyon sok rokon vonást mutatnak a lipótmézei intézetben lefolyó jelenetekkel, legalább is, ami egyik másik aranyifju és amerikai "flapper" társakodását illeti. Sőt, tovább megyünk és egyes tapasztalataink alapján bátran merjük állítani, hogy az örültek farsangja sokkal előkelőbb, sokkal disztin-
gáltabb létkörben folyt le, mint egyik-másik zártkörűnek nevezett váncmulatság.

És ha a bál riporter tévedett is, de nincs kizárva, hogy éppen ez a disztin-
gált, ez a finom tartózkodás árulta el, hogy itt nem normális emberek, hanem örültek mulatnak.

2

"ERDELYI MAGVARSÁG"

1935. MÁRCIUS 8.

Kik nyertek a második napi tombolán?

Még 168 nyeremény van hátra

Tegnap a nagy tombola második napja volt. Ezuttal újabb 56 nyeremény kapott gazdát, ezek között van 15 készpénznye-
mény. A kihuzott számok következők:

500 lejt nyert: 396, 5435, 6953.
300 lejt nyert: 10751, 173, 6564.
200 lejt nyert: 5587, 2296, 10413, 8214.
100 lejt nyert: 9218, 11717, 746, 4339,

160.

Férfi cipő: 2804, 571.
Női cipő: 6918, 4741.
Gyermekcipő: 1802.
Ruhaanyag: 9344, 9318, 8325.
Férfiruhaszövet: 5783, 5231.
2 mázsa tűzifa: 3046, 10048.
Női keztyű: 3516, 9761.
Férfi zokni: 9226, 1791.

Női harisnya: 10044.

Férfi pullover: 1066, 10523.

Női pullover: 11706, 4803.

Zsebóra: 126, 5051, 8233.

6 férfi zsebkendő: 10741.

6 női zsebkendő: 6983, 1253.

2 drb. nyakkendő 2962, 4024.

Vizeskőszlet: 756.

Boroskészlet: 8838, 10308.

Levélpapír: 2639, 7185.

2 kg. cukor: 9690.

3 drb. szappan: 10356, 8624.

Kölni, puder: 3626, 6337.

2 kg. zsír: 11136, 1267.

Kérjük a szerencsés nyerőket, hogy szíveskedjenek péntektől fogva jelentkezni.

Megkezdődött az új sorsjáték! Még 8 nap!

Vásároljon vagy rendeljen postán sorsjegyet a

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-nál

Oradea-i fiók: Bulev. Regele Ferdinand 11.

Diszkrét kiszolgálás.

Sulyos autógázolás Oradeán

Oradea, március 6.

Sulyos kimeneteli autóbaleset játszódott le tegnap délután a Regele Ferdinand és Bratianu ucca sarkán. Magyar György parhidai 29 éves grázdkodó a főuccáról be akart fordulni, amikor a Bratianu ucca felől nagy sebességgel robogó Ord. 942 számú

teherautó elütötte. Az autó hátsó kerekai

teljesen szétzúzták a szerencsétlen fia-
talember ballábát.

A sulyosan sérült Magyar Györgyöt a köz-
kórházba szállították, míg Agodi Zsigmond,
a gázoló autó sofförje ellen megindították az
eljárást.

Hitler „diplomáciai” betegsége miatt elmarad Simon angol külügyminiszter berlini utja

Németország elégedetlenkedik a fegyverkezésekről szóló angol „Fehér Könyv” miatt

London, március 6.

A külpolitikai élet nagy szenzációja, hogy Simon angol külügyminiszter berlini látogatása bizonytalan időre marad, mert Hitler kancellár meghűlt a Saarvidéken és beteg.

A látogatás elhalasztását a német kormány kérte s erre természetesen nem lehetett mással, mint a bejelentés tudomásul vételével felelni.

A Reuter jelentés szerint angol hivatalos helyen nem kételkednek abban, hogy Hitler valóban komolyan beteg, de vannak körök, amelyek szerint Hitler ugynevezett „diplomáciai betegségbe” esett.

Bárhogy is legyen, angol hivatalos helyen most már német részről várják a látogatás

dátumának megállapítását és a látogatásra vonatkozó minden kezdeményezést.

Német köröket egyébként élénken foglalkoztatja az angol Fehér Könyv és a Deutsche Diplomatische und Politische Korrespondent című lap szeméte veti az angoloknak, hogy nem elég tárgyilagosak és amíg a szovjet fegyverkezést alig említik meg, addig a német fegyverkezést hasábon keresztül tárgyalják.

Szemére hányják a németeknek, hogy kiléptek a Népszövetségből, de amíg a németek nem hagyták el Genfet egyebet sem csináltak mint várták a versaillesi szerződő felek ígérését. Amikor meggyőződtek arról, hogy az ígérlet mindég csak ígérlet marad, döntöttek.

Nagyszabású tengeri hadgyakorlatot tart az angol flotta

London, március 6.

Az angol haderő költségvetésének felemeléséről MacDonald miniszterelnök így nevezett „Fehér Könyvben” adott ki indokolást. Az angol sajtó a baloldal kivételével örömmel és meglelégedéssel üdvözölte a Fehér Könyvet. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy a Fehér Könyvben elejtett néhány mondat figyelemztetés akar lenni Hitlernek, hogy vigyázzon az angol-német tárgyalásoknál.

MacDonald máskülönben azzal indokolta meg a költségvetés felemelését, hogy az angol haderő szükség esetén nem tudja teljesíteni a Locarno-i egyezményben vállalt kötelezettségét.

Ezzel kapcsolatban közlik az angol lapok, hogy a honvédelmi és a Földközi-tengeri flotta március 7 és 10-ike között tartja

rendkívüli nagygyakorlatát. A nagygyakorlaton, amelynek színháje a Gibraltártól nyugatra eső öbölserü része az Atlanti Océánnak, roppant mennyiségű hadianyag vesz részt. A hadszíntér területe másfél ezer négyzetkilométer lesz. Részt vesz a gyakorlaton 9 óriás csatahajó, 2 cirkáló, hét nehéz bombavető hajó, hét tengeralattjáró, 52 ton-
pedő romboló, három repülőgépanyahajó 112 repülőgéppel.

Időjárás

Gyenge légáramlás, nyugat felől felhősödés. Északnyugaton esetleg újabb hó vagy eső. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik, éjjel azonban — különösen keleten — még erős fagy várható.

Vaida nem tudja, milyen veszedelmet rejt magában a „numerus valahicus“

.. mondja Grigore Filipescu a konzervatív párt elnöke

„Ha elfogadjuk Vaida elveit, akkor meg kell nyitni az utat a kisebbségek számára a hadsereg, bírói kar és a miniszteri tárcák felé is“

Bucuresti, március 6.

Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke hatalmas nyilatkozatot adott az Adeverul című román lap munkatársának Vajda numerus valachicusáról.

— Érdekes, — mondotta Filipescu, — hogy egyes volt felelős állásban levők milyen felelőtlenül tudnak beszélni és választási propagandának felhasználni a legszerzebb nemzeti érzéseket.

— A gazdasági problémákat csak nyugalmmal, minden demagógia nélkül lehet megoldani. Hígyje el nekem hogy ilyen ügyekben meglehet bizni a nagy Nicolae Filipescu fiába, annak hazafiasságában, mert az nem csinál választási árucikket a román nemzeti kérdésekből.

— Vajda talán nem is tudja, hogy milyen veszedelmet rejtget magában az általa felállított numerus valachius. Eppen Vajda volt a miniszterelnök akkor, amikor Rumánia a kisebbségi szerződést aláírta.

— Lengyelország felmondotta a kisebbségi szerződést és ezzel saját halálát ítélték alá. Mert Lengyelországra a kisebbségi szerződés felmondása a legsúlyosabb következményekkel fog járni. Lengyelország drágán fogja megfizetni, hogy kisebbségeit elnyomja.

— Egy ország, amelyet a békeszerződések teremtettek meg, — mint Lengyelország, — nem engedheti meg magának, hogy a békeszerződés egyetlen pontját is megsértse.

— Lengyelország el fogja veszíteni barátait és ugyanígy járna Románia is, ha elfogadná Vajda numerus valachiusát. Bún volna egy dívat kedvéért lemondani a kilőld szimpátiájáról és segítségéről. Minden országnak szüksége van a külföldi támogatásra.

— Ha elfogadjuk Vajda azon kijelentését, hogy a romániai ipar a kisebbségek kezében van, akkor hol fognak elhelyezkedni a román iparosok, ha a kisebbségi iparüzemek megbuknak? De nem ez a legfőbb aggodalom, hanem az, hogy ha egyes foglalkozási ágakban, mint például az orvosi és ügyvédi pályán, amely azonban szabad pálya lenne is valami eredménye a numerus valachiusnak, de más oldalról nagy hátránya lenne.

Mert ha elfogadjuk a numerus valachius, akkor meg kell nyitni az utat a kisebbségek számára számáranyuk szorint a hadseregben, a bírói karban, sőt a miniszteri székbe is. Mert ha egyes foglalkozási ágba bevezetjük a numerus valachius, be kell vezetni az összes vonalon.

A kisebbségek pedig hajlandók lesznek elfogadni a numerus valachius, ha azt minden vonalon megvalósítják.

Grigore Filipescu ezután új programot ad az egyetemes románságnak, amely a hitélet feltámasztásában, a nemzeti gazdaság újjáépítésében és a magángazdaságnak a pusztulástól való megmentésében áll.

Majd a következőket mondja:

— Mi nacionalisták vagyunk, de lelkiismeretes nacionalisták, mi keresztények, ókeresztények vagyunk anélkül, hogy gyűlölnénk és türelmetlenkednénk a más-vallásúakra.

Az Adeverul Grigore Filipescu beszéde után a következő megjegyzést teszi:

„Vajda két héttel ezelőtt dobta bele bombáját a közvéleménybe és azóta olyan neves politikuskok, mint Lupu dr., Madgearu, Xeni, Grigore Filipescu, Alexandrini nyilatkoztak Vajda és eszméje ellen, ezzel

bebizonyították, hogy a román intellektuelek többsége és az ország komolyabb román elemei milyen mélyen elítélik Vajda Sándor erőszakos nacionalizmusát.“

Vaida megkérdése nélkül összehívták az erdélyi pártkongresszust

Bucuresti, március 6.

A nemzeti parasztpárt tegnap tartotta meg végrehajtóbizottságának ülését, amely három teljes óra hosszán tartott és azon egyedül csak kizárólag a Vajda ügyrel foglalkoztak. A végrehajtóbizottság üléséről nem adtak ki közleményt, de azok a hírek szivárogtak ki, hogy maga Mihaiche elnök is résztvett Vajda Sándor ellen.

A végrehajtóbizottság nagy fontosságú határozata még az volt, hogy március 24-re összehívják az erdélyi pártkongresszust. A

lapok megjegyzik, hogy ez Vajdának egyenes dezavválása volt. Ugyanis a novemberben megtartott általános kongresszuson felszólították Vajdát, hogy 1935. februárjában hívja össze az erdélyi kongresszust. Mivel Vajda ezt mindeddig nem tette meg, most nélküle és megkérdése nélkül március 24-re összehívták az erdélyi kongresszust, amelyen óriási viharok várhatók Vajda és Maniu között. Azt hiszik, hogy ez lesz az utolsó összecsapás két engesztelhetetlen ellenfél között.

Miskolc környékén kiöntött a Tisza

Miskolc, március 6.

A gyors olvadás veszélyezteti a Tisza környéki falvakat. A Sajon nagy árhullám vonul le és ez már megduzzasztotta a Tisza

szát. Tiszalöknél a Tisza kiöntött és nagyobb árterületeket öntött el. Tiszalök és Tiszakardos között beszüntették a kompjáratot.

700 shilling miatt

Meggyilkolta gazdáját, annak feleségét és leányát egy istállófiu

Bécs, március 6.

Párját ritkító állati kegyetlenséggel elkövetett tömeggyilkosságot vitt véghez egy 14 éves suhanc, Weinzler felsőausztriai közsében. Übermascher János 14 éves fiú, akinek az édesapja falusi korcsmáros, egy Preininger József nevű 30 éves parasztagdánál volt alkalmazásban mint ostoros legény.

A fiú tegnap megtudta, hogy gazdája 700 osztrák schillinget kapott. Elhatározta, hogy meggyilkolja és megszerzi a pénzt. A gyilkosságot olyan ravaszul eszelte ki, hogy majdnem megszabadult az igazságszolgáltatás kezétől. A gyilkosság előtt éjjel kienedelt az istállóból egy ökröt, majd felkeltette gazdáját azzal, hogy nem bírja az ökröt behajtani. Preininger az istállóhoz sietett, a suhanc után szaladt.

felkapott egy előre elrejtett fejszét és egyetlen csapással kettészelte gazdáját a fejét. Majd bement a házba, ahol a gazda felesége és 17 éves leánya aludtak. Őket is fejszeapásokkal meggyilkolta.

A jól elvégzett gyilkosság után mekereste a pénzt amelyet magához vett. Azután meggyújtott egy szalmakarlat, megbekijezta önmagát, mintha őt is bántották

volna a rablógyilkosok és bevárta a gyorsan terjedő tűz által fellármázott szomszédok odaérkezését.

A csendőrség mindjárt Übermascherre gyanakodott, mert megtalálták nála a 700 schillinget. Letartóztatták, de a suhanc hidegvérrel viselkedett és

mindent tagadott bár az éj folyamán háromszor is tetemre hívták a meggyilkolt három ember holtteste mellett.

Huszonegy óra alatt azonban megtört és a bizonyítékok terhe alatt mindent bevallott. Elmondotta, hogy már régóta haragudott gazdáira, akik az ősszel a majompás miatt gyanuba vették és megharcolták a csendőrséggel. Már akkor akarta elkövetni a gyilkosságot, de aztán meggondolta magát. — Azóta állandóan élt benne a bosszu vágya és amikor megtudta, hogy gazdája 700 schillinget kapott felébredt benne az a pénzsovárgás. Azzal az elhatározással gyilkolt, hogy a pénzzel Amerikába megy és ott próbá megélni.

Amikor az ügyészségre szállították egykedvűen jelentette ki, hogy tettét egy csepet sem bánta meg.

3 oldal.

„ERDELYI MAGYARSÁG“

1935. MÁRCIUS 8

A POTYAUTAS

51

— Mr. Fische és Miss Caldwell, határoztan ráismertem a nangjukra! — sugta a kabinban. — Azonnal be kell mennünk a Fische kabinjába!

Sietve átkerültünk a kabinfolyosóra és megálltunk a legelső ajtónál. Hand előszedte tolvajkulcsát. De nem volt rá szükség. Az ajtó nem volt zárva. Hand megnyomta villamos lámpájának gombját s egyenesen az ajtóra világított. Lőszöti, hogy aludtak benne, de most üres volt. Ott nan a sarokba világított. Nyitott, fekete utazókoffert pillantottunk meg. Körülötte különböző férfiruhadarabok heverték szerkesztés.

— Elkéstünk volna? — suttogott magában Hand. — Maradj itt és ha visszajönne, igyekezzél főtartani, míg elmenekülhetek!

Besurrant a kabinba és becsukta az ajtót. En kiinn vártam a folyosón, degeim szinte megfeszültek a türelmetlenségtől. Azt hiszem, legfeljebb 2 perc telhetett el, vagy még annyi sem, amikor Hand ismét kijött, de nekem olyan hosszúnak tetszett az idő, mintha órák multak volna el. Becsukta az ajtót és hozzám hajolt.

— Valaki van odabenn! — suttogta rekedten. — Gyorsan.

Csaknem futva mentünk végig a folyosón, a léghajó farához vezető keresztfolyosóig. Ide befordultunk és megálltunk. Hand elővette a kis periszkópját és lencsét beállította az imént elhagyott folyosó felé. Így megfigyelhette, hogy mi történik benn a folyosón, őt pedig senkise láthatta. De csakhamar ismét összetolta a periszkópját és zsebre tette.

— Sietve vissza a kabinunkba, ahol dolgozhatunk — mondta halkan.

Pillanatok alatt ott voltunk és becsuktuk az ajtót. De Hand nem zárta kulcsra. Egyenesen odament az asztalhoz és felfejtette a szerszámait. Egesz maroknyi ékszert szedett ki a zsebéből — ugyanazokat melyekről Mr. Fische az imént beszélt!

— Tehát mégis megtaláltad? — kiáltottam.

— Igen, itt van valamennyi — mondta Hand, amikor sorra kirakta az ékszereket az asztalra. — Ott volt Mr. Fische fekete utitáskájában, ahogy mondta.

Kivette a zsebéből Lyons cigarettaártyáját és azt is odatette az asztalra, a többi ékszer mellé. En még mindig remegtem az izgalmtól.

— De az az ember odabenn a kabinban, aki... — kezdtem.

— Várj, azonnal elmondok mindent — szakított félbe Hand. — Letérdeltem Fische láskája mellé, gyorsan kidobáltam belőle, ami még benne volt a fenekén csakugyan ott feküdtek az ékszerek. Sietve összeszedtem valamennyit, de ekkor valami alig észrevehető mozgást vettem észre a szemem sarkából, a mosdófülké ajtaja felől. Villamos kézilámpám odavetődő fényében, tisztán láttam két villogó szemet, amint egyenesen rám meredt egy sötét arc mélyéről.

— Jóságos Isten! És te mit csináltál?

— Semmit, mert a titokzatos idegen abban a pillanathban visszahúzódott a mosdóajtó mögé. Kihasználtam az alkalmat és ki-surrantam a kabinból. Az az ember nem tudta, hogy észrevettem. De most, hogy távozott Fische kabinjából, a periszkópom segítségével megállapíthattam, hogy ki volt. És azt is tudom, hogy mi a legközelebbi teendője.

— Mondd már az Istenért, hogy ki volt az ügyszorító türelmetlenül.

— Farrington! Végigment a sétatér déli részén és egyenesen a tisztok kabinjai felé tartott.

— És mit gondolsz, miért ment éppen arra?

Ítélet a cluji feketeszep- perben

Kun Andort hét hónapi fogházra ítélték, a többi vádlottat felmentette a bíróság

Cluj, március 6.

Heteken át tartó tárgyalások után, tegnap hirdették ki az ítéletet a cluji feketeszepes perben, melynek fővádlottja Kun Andor volt. A bíróság bizonyítottan vette a vádakát és Kun Andort hét hónapi fogházra

ítélte. A hét hónapot azonban a vizsgálati vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Kun Andor vádlott társait felmentették a vád és annak következményei alól. Az ügyész mindhárom ítélet ellen felebbezéssel élt.

Elbocsájtott tisztviselő revolveres bosszúja

Le akarta lőni a főszolgabíró, de helyette feleségét sebesítette meg

Satmar, március 6.

Néhány nappal ezelőtt Somcuta Mare községben revolveres merényletet követett el Nistor György volt főszolgabíró tisztviselő dr. Barbul Aurél járásbíró és dr. Pop István főszolgabíró felesége ellen. A volt tisztviselő, akit nemrég bocsájtottak el, be-lőtt Barbul járásbíró lakásának ablakán és súlyosan megsebesítette Popnét, míg Barbul

sértetlen maradt. Ezután emenekült és csak ma fogták el Satu-maren. A merénylő menekülés közben elrejtette revolverét, de azt megtalálták. Azt hiszik, hogy Nistor azért követte el merényletét, mert bosszút akart állni elbocsájtása miatt. Ugy tudják, hogy a golyók Pop főszolgabírónak voltak száma-va.

Craiova állomásán a vonat elé vetette magát egy oradeai munkanélküli

Bucuresti, március 6.

Tegnap reggel a Bucuresti-Craiovai vasutvonalon, mintegy 3 kilométerre a craiovai állomástól egy fiatal ember borzalmasan megrongcsolt holttestére bukkantak. A hatóságok azonnal megállapították, hogy öngyilkosságról van szó és az akkor még ismeretlen személyazonosságú ember a vonat elé vetette magát. Megállapították később, hogy az öngyilkost Vadász Istvánnak hívják

és oradeai illetőségű. Zsebében bucsulevelet találtak, amelyben Vadász István azzal indokolta meg szörnyű tettét, hogy hónapok óta munkanélküli volt és nem bírja tovább az éjetet.

Megállapították azt is, hogy Vadász István a múlt éjjel utazott el Bucurestiből a személyvonattal, amelyből kivette magát. A kerekek azonban elkapták és borzalmas módon összerongcsolták egész testét. Azonnal meghalt.

Megrendítő hármasszerelmi tragédia a fővárosban

Lelölte hűtlen szeretőjét, a csábítót, majd önmagával végzett egy soffőr

Bucuresti március 6.

Megrendítő hármasszerelmi tragédia történt tegnap Bucurestiben, a tisztí étkezde épületében. Itt lakott mint a tisztí étkezde fő ügyelője, egy Sofia Stancu nevű asszony.

Az asszony ezelőtt 11 évvel, amikor meg nem volt a tisztí étkezde szolgálatában, — megismerkedett Radovici Joan soffőrrel, akivel szerelmi viszonyt kezdett. A szerelme olyan nagy volt volt, hogy a két szerelmes össze is kötözött.

Néhány évvel ezelőtt azonban olyan rossz helyzetbe kerültek hogy elhatározták az elválást. A nő a látszólag a tisztí étkezdében, ahol lakást is kapott, míg Radovici az autogarázsban aludt. Két év a t annyi gyűjtötték össze, hogy közösen vettek egy autót, amellyel a soffőr fuvarozott. Ez azonban megerőltető volt volt a férfire nézve, mert nem bírta az éjszakázást. Elért közös elhatározással eladták a gépkocsit egy Stoica Joan nevű soffőrnek, aki részletekben fizette meg adósságát.

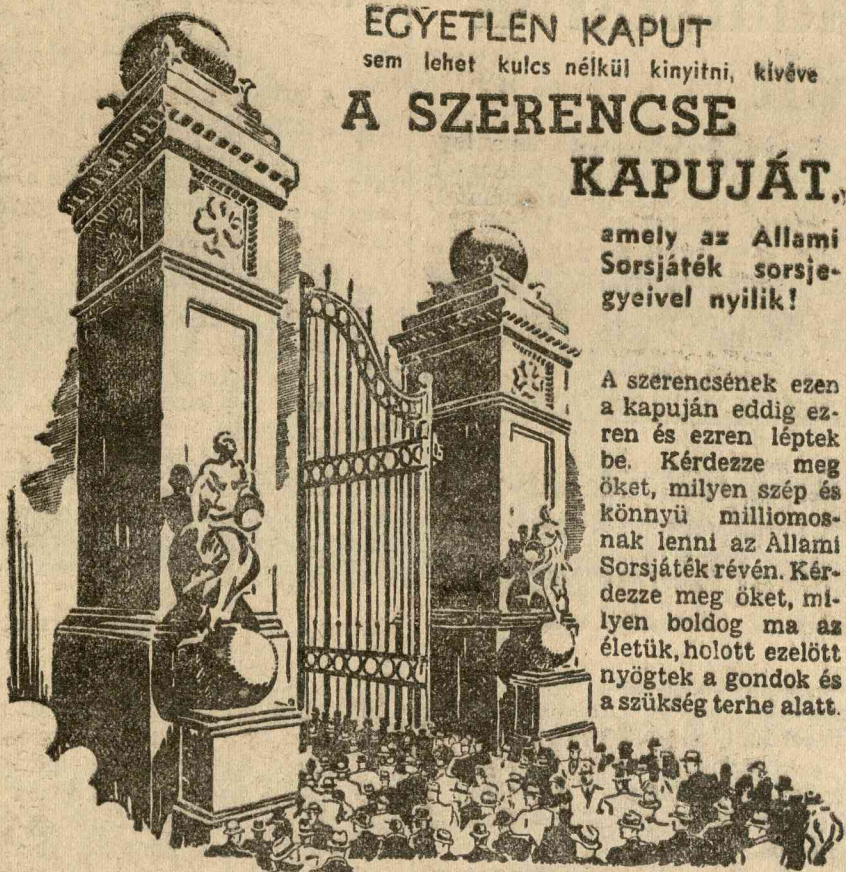
Időnként Stoica el-el jött az asszonyhoz, akinek rendszeren fizetgette a részleteket. Mivel az asszony nem élt állandóan Radovicival, azért idővel Stoica és az asszony között szerelmi viszony keletkezett.

Radovici tudomást szerezve erről, véres bosszúra határozta el magát. Ebből a célból vett egy revolvért és tegnap reggel hét óra tájban megjelent a tisztí étkezdében és benyitott az asszony szobájába, ahol

intim helyzetben találta volt szeretőjét és a soffőrt. Mielőtt azok felugorhattak volna, Radovici előkapta revolverét és először az asszonyra, majd a férfire lőtt. Azután maga ellen irányította a revolvért és két golyót eresztett a fejébe.

A lövés zajára előrohantak a ház többi lakói is. Mind a három sebesültet beszállították a kórházba, ahol Radovici belehalt sérüléseibe. A másik kettő agonizál.

A hatóságok megindították a vizsgálót.

KETSZAZ levet, egy negyed sorsjegy árával, egy kereskedő megmentette üzletét, egy tisztviselő kiházasította leányát, egy varrónő megszabadult eddigi nehéz munkájától, egy kőművesnek ma saját kényelmes háza van. Mert ahelyett, hogy vállalt vonjas tovább menjen, megállt a sorsjegyárus üzlete előtt és az

Állami Sorsjáték egy negyed sorsjegyét vette meg. A negyed milliárdnál nagyobb összegből, amelyet szétosztanak a játékosok között négy hónap alatt, egész milliók lehetnek az Önök is. A Sorsjáték játéktervét úgy állították össze, hogy aki csak egy negyed sors-

jeggyel is játszik, már egy-maga nyerhet egy egész milliót. A negyed sorsjegy két számot visel, tehát két-tós az esélye. Negyed sorsjegy, fél sorsjegy, egész sorsjegy mindannyi kulcsa a szerencse kapujának, amelyen csak az léphet be, aki kitartással és bizalommal játszik az

ÁLLAMI SORSJÁTEKON

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt	Cluj	Economia
	Casa de Pastrare Generală din		Institutul Comercial de Credit
	Arad S. A.		Banca Dacia
Braşov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Union
Cernăuţi	Banca Comercială Naţională	Tg. Mureş	Ernest Révész
	Banca Oehlgesser & Horowitz	Timişoara	Banca Centrală
	Alfred Nos		Banca de Scut
Cluj	Banca Iliescu		Banca Timişoarei

A mentőtanuk szerint

Rintelen nem állt összeköttetésben a nemzeti-szocialistákkal

Habichtot nem is ismertem -- mondotta a puccskisérlettel vádolt volt római nagykövet

Páris, március 6.

A Rintelen-per tegnapi tárgyalásán a hadbíróság az egykori Dollfuss kormány tagjait hallgatta ki. Körber népjóléti miniszter elmondja, hogy a múlt év június 21-én látogatást tett Rintelennél, akivel a Hitler-Mussolini találkozóról beszéltek és Rintelen kijelentette, hogy a találkozónak semmi eredménye nem volt.

Körber ezután kijelentette, hogy nem tud arról, mintha Rintelennek összeköttetése lettek volna a nemzeti-szocialistákkal, mindössze annyit hallott, hogy a volt római követ az utolsó hónapokban

nem értet egyet a Dollfuss-kormány intézkedéseivel.

Peter Ferenc, osztrák külügyi főtthár szintén nem tud semmit arról, hogy Rintelennek összeköttetése lettek volna a nációkkal. Szó volt arról egyszer, hogy Rintelen Velenében találkozott Teo Habicht nemzeti-szo-

cialista vezérrel. Mikor Rintelen megkérdezték, határozottan tagadta ezt.

Rintelen eddig szótlanul hallgatta a tárgyalást, most azonban közbeszólt:

— Nemcsak tagadtam, de határozottan kijelentem, hogy

Habichtot nem is ismerem.

— Ezt a kijelentést most is fenntartom mondotta. A tárgyalás folyik.

Románia athéni követe kihallgatáson a görög köztársasági elnök előtt

Athén, március 6.

Lang-Rosescu athéni román követ tegnap déjben megjelent a görög köztársasági elnök előtt, majd Caldaris miniszterelnök-nél, aki hivatalosan informálta a román követet a görög forradalomról.

Április 8-ra halasztották Dum trescu tábornok perének folytatását

Bucuresti, március 6.

Tegnap kellett volna megtartani Dum trescu tábornok perében a főtárgyalást, — azonban ez újabb szakértők kihallgatása miatt elmaradt. A tárgyalást április 8-ra halasztották.

Sztrájkolnak az irországi vasutasok

Dublin, március 6.

Meglepetésszerűen majdnem az összes irországi vasutasok minden bejelentés nélkül sztrájkba léptek. A sztrájk szinte teljesen megbénította a vasutforgalmat.

Rohamosan csökken Bécs lakossága

Bécs, március 6.

Érdekes statisztika jelent meg Bécsről. A statisztika összehasonlítást tesz 1933 és 1923 között. Ausztria lakossága 6.762.637, tehát 227.324 lakossal több mint 1923-ban. Bécsnek a lakossága 1923-ban 1.865.780 volt míg 1935-ben kevesebb, 1.860.308 lakosa van. Meg lehet látni, hogy Bécs lakossága napról-napra fogy. 1910-ben Bécs lakossága 2.031.498 volt. Bécs jelenleg a világ 12-ik városa. Így sorakozik fel a 11 város: Newyork, London, Páris, Berlin, Csikagó, Buenos-Aires, Sanghaj, Philadelphia, Osaka, Tokió, Moszkva.

Bécsnek több a nő lakosa mint a férfi. Ezenkívül a nők magasabb kort is érnek el. Míg száz évesnél több van egynéhány nő Bécsben, de férfi, aki száz évesnél idősebb, egy sincs.

„Magus” egerirtőszert 120 egér

kipusztítására — — — — 10 Lei

„Binicid” patkányirtószert — — — — 32 Lei

„Pustol” svábbogárirtószert — — — — 15 Lei

Meg nem felelés esetén tiszteletes pénzt adunk vissza.

Visszatérőnek megélelő rabatt!

Stern József vaskereskedés Oradea, Piața Mihai Viteazui 2.

RÁDIÓMUSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 13: Vizálás Gramofon 13.45: Előadások hírei, tőzsde, könnyű gramofonlemez 14.40: Gramofon 18: Szalonzene — 19.15: Szalonzene 21.35: Operaközvetítés.

Budapest 7.45: Torna, utána: hangmezek 10.45: Hírek 11: Felsővasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárás-jelentés 13.05: Rendőrszene Kar Közben 13.30: Hírek 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízjelzés-jelentés 14.45: D. Micsey Józsa énekel 15.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 17.10: Asszonyok tanácsadója 17.45: Időjelzés, időjárás-jelentés hírek 18: A tengertermesztés, Morgós Jerő dr előadása — 18.35: Kálmán Mária hegedű 19.15: Védőintézetek a tanyákon Révész Béla előadása — 19.45: Telefongyári Dalkör 20.40: Schöpfung Aladár beszél Mikszáth Szent Péter esernője regényéről 21: A Budapesti Szimfonikus Zenekar hangversenye Szünetben 22.10: Külügyi negyedóra 23.10: Hírek, időjárás-jelentés és ügétőversenyeredmények 23.30: Hangmezek 24: Ernst Hackel előadása 1.05: Hírek.

5. „ERDELYI MAGYARSÁG”

5. oldal. 1935. MÁRCIUS 2

Szalóniki is a forradalmárok kezére került

Athénből jelentik: Legújabb jelentések szerint

Szalóniki környékén a felkelő negyedik hadtest és a kormányesapatok között megtörtént az első összecsapás, amely a forradalmárok ideiglenes győzelmével végződött. A jelentés szerint a kormány esapatok ez a része elszórva menekül, nem Szalónikiba, hanem a bulgár határ felé.

Még nem érkezett Kréta szigetére ez a legújabb hír, amikor Venizelos egy pillanatra azt hitte, hogy elvesztette a forradalmat, ezért Kréta északi részében levő Kanea kikötőbe rendelte a Helas nevű hajót, amely a forradalom leverése esetén Venizeloszt Egyiptomba, vagy Japánba szállítja.

A bolgár kormány olyan rendeletet adott ki, mely bizonytalan időre lezárja a határt Görögország és Bulgária között.

Faur Emilt, Oradea főmérnökét visszahelgezte állásába a revíziós-bizottság

Timisoaráról jelentik: Szerda délután 12 órakor hirdettek ítéletet Faur Emil oradeai főmérnök felebbezésének ügyében. Faur Emilt, aki közel két évig töltötte be a főmérnöki állást, az interimár-bizottság tudva levőleg azonnali hatállyal elmozdította állásától a kinevezési és előléptetési bizottság javaslata alapján.

A szerdai határozat hirdetésénél Oradea város képviselőjében dr. Moga oradeai ügyvéd jelent meg. A revíziós bizottság megsemmisítette az interimár-bizottság határozatát, mellyel Faur Emilt elmozdították állásából és a főmérnököt visszahelyezte állásába.

Az indoklás szerint az interimár-bizottság határozata törvénytelen és jogtalan volt, mert még a belügyminiszternek sem volt volna joga elmozdítani Faur főmérnököt.

Attól kezdve ugyanis, mielőtt Faur

ur Emilt királyi dekrétummal felvették a mérnöki testületbe, "Corpul Technic"-be, az ő mérnöki mióváltat többé vitatni nem lehet. Egyidejűleg a revíziós bizottság nevezte Faur Emil második felebbezésének is és megsemmisítette a főmérnöki állásra kiírt pályázatot.

A döntés ellen Oradea városának 10 napon belül lehet felebbezni.

A döntés, — mely előre látható volt — az interimár-bizottságnak bizonyára figyelemzetől fog szolgálni, hogy tisztviselői existenciáiknak nem lehet oly könnyen dobálózni.

Faur Emil jogi képviselője dr. Zigra Miklós kijelentette munkatársunk előtt hogy amennyiben a város vezetősége nem szerez érvényt a timisoarai határozatnak és nem reintegrálja állásába a főmérnököt, anyagi és erkölcsi kártérítésért pert indítanak a város ellen.

A kályhalyukból elopott 200 ezer lei miatt

Egy-egy évvel letézte a tábla a „törpe” betörő és büntársnője büntetését

Annakidején részletes tudósításban számoltunk be özvegy Schlésinger Lajosné piaci árus 200 ezer lejének c'égéséről. Az öreg asszony, aki a villanytelep mögötti Strada Electrica 4 szám alatt lakott, a kályha hamujában rejtgette pénzét, mely egy szép napon véletlenül "elégett". Később azonban kiderült, hogy a pénz nem is égett el, hanem az özvegy cselédje, Kiss Piroška és igen ácsosnyvővéssé barátja, Hajduk István

lopták el. Hajduk a pénz nagyrészét emulata és orvosi kezelésre költötte, hogy — megnőjön. A törvényszék 6—6 havi fogházra ítélte a tolvajpárt. Az ügyesség felebbezése folytán került az ügy a tábla elé, amely a büntetést

másfél-másfél évi börtönre emelte fel. Hajduk és Kiss Piroška semmiségi panaszt jelentettek be.

Bethlen István nem alakít új pártot

Feloldja Kozma belügyminiszter a gyűléstilalmat

Budapestről jelentik: A nemzeti egység pártja tegnap délelőtti ülést tartott, melyen a választási kampányt beszélték meg. Az ülés után megjelentek a miniszterelnöknek majdnem az összes főispánok és mint ilyenkor szokás, valamennyi beadta lemondását. A miniszterelnök megbizta őket az ügyek további vezetésével. Hír szerint a főispánok sorában csak csekély változtatás lesz.

Vitéz levedi Kozma Miklós új belügyminiszter a nemzeti egység pártjának üléséről való visszatérése után a belügyminiszteriumban fogadta a sajtó képviselőit és kijelentette, hogy a

nemrégiben kiadott gyűléstiltalom elrendelését bejelentő kormányrendelet már holnap felfüggesztik és megkezdődik a választási propaganda az egész országban.

A választási propaganda, mint máskor is,

teljes szabaddan fog lefolyni. Maga a választás pedig a régi szokások szerint. Kozma Miklós sajnálatát fejezte ki, hogy még nem szavazták meg az új választói törvényt, hogy mindjárt az új törvény értelmében jártak volna el.

Bethlen István gróf, volt külügyminiszter, akiről még tegnap délelőtti azt írták, hogy új pártot alakít, délután levelet intézett híveikhez, amelyben bejelentette, hogy távol áll tőle az a gondolat, hogy új pártot alakítson és az erről szóló hírek nem felelnek meg a városágnak. Ő egyedurú lépett ki a nemzeti egység pártjából és nem kívánja azt, hogy hívei kilépjenek, mert nem akarja megbontani a nemzeti egység pártjának homogénitását.

Bethlen István pártokivüli programmal egyedül indul a választási küzdelemben.

Vasárnap Nac-Crisana Oradeán

A Nemzeti Bajnokság sorsolása úgy hozta, hogy az első mérkőzés derby jellegű. A két nagy rivális összecsapásával kezdődik meg a bajnoki szezon és ez a sportközönség legszélesebb rétegeiben a legnagyobb fokú érdeklődést váltotta ki.

A mult vasárnapi mérkőzéseken még nem lehetett pontosan megállapítani a csapatok formáját, rendszeres tréningről még nem lehetett szó. A hideg, de száraz időjárás azonban ezen a héten lehetővé tette, hogy úgy a Crisana, mint a NAC szorgalmas és lelkiismeretes tréningekkel készüljenek a derbyre. Mindkét csapat alaposan él is a kedvező időjárás által ajánlott lehetőségekkel. A NAC Pojar mester, a Crisana Barátky vezetésével treníroznak, hogy az értékes két pontot megszerezhessék.

Pontos felállítás még egyik csapatnak sincsen. Ezt a tréningeken mutatott formák alapján döntik el. Annyi megállapítható, hogy a játékosok közt a hangulat pompás minden tudásukat bele fogják adni a játékba, hogy a győzelmet kiharcolják.

Külön érdekessége a mérkőzésnek, hogy ez lesz az első "drótkerítéses" meccs. Remélhetőleg a drótkerítés meg fog felelni céljának és többet nem fordulnak elő a multban sajnós olyan gyakran tapasztalt botrányok.

Mozgósínházak műsora:

Apolló Mozgó
Egy asszony, aki nem felejt.

Capitol Mozgó:
Ez történt egy éjszaka.

Heyman Szinkór
Sapho.

OMNIA MOZGÓ:
1. Kozmetika. 2. Folyik a vér, folyik a tánc.

APROHIRDETESEK

Három méteres új puld eladó. Str. Slt. Gabriel 17-2.

Ügyes mindenest azonnalra felvesz a csajád "Corvina" könyvüzlet, Piata Unirii. Egy Standard zongora eladó, Juliu Marianu 84. 2727

Jömegjelenésű intelligens, szorgalmas urak havi biztos 3—4000 lej biztos keresetre tehetnek szert ügynökökkel. Cim a kiadóban. 2575

Tenyérből, kártyából 20 lejért jó sok, bármilyen bajaiban segíteni tudok. Moldova uca második 58-as szám Oradea. 2723

Kis ház Rendes-telepen olcsón eladó. Cim a kiadóban. 2725

Eladó Oradean nagyon olcsón üzemház, 3 kétszobás, 1 egyszobás lakással, két újjal betegség miatt, 100 ezer lej bankteher 6 százalékos kamattal mellet rajta maradhat. Felvilágosítást nyújt dr. Rosenthal Ferenc, Oradea, Parcul Traian 1. 2724

Ujságárusításra fiukat és munkanélkülieket felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalba. Piata Viteazul Mihai (v Nagypiac) 4. szám.

Egy jó házból való kitűnő fiu azonnalra felvétetik. Roxin vendéglő, Bul. Reg. Ferdinand 31.

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea. Piata Mihai Viteazul 4.

Csinos urileány tavaszra Gállnál veszi "Muhary" divat cipőt. Blv. Regele Ferdinand 10. 2658

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA